

ags | global

YENİ DÖNEMİN İŞ DÜNYASINA ETKİLERİ

KASIM 2020 // AGS GLOBAL

Gündem Araştırmaları

İŞ DÜNYASI - EKONOMİK VE HUKUKİ REFORM AÇILIMININ YANSIMALARI

İstanbul merkezli uluslararası pazar ve kamuoyu araştırma şirketi AGS GLOBAL, iş dünyasının Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yeni dönemde ekonomik ve hukuki reform açılımı mesajı ve ekonomi yönetiminde değişikliklere ilişkin bakışına ışık tutan kapsamlı bir araştırma düzenledi.

Türkiye genelinde 15-16 Kasım'da farklı sektörlerde 312 iş insanıyla yapılan araştırma, sıcak gündeme dair çarpıcı sonuçlar içeriyor.

- İş Dünyasına Göre Yeni Dönemde Ekonomik ve Hukuki Reform Çalışmaları Yabancı Yatırımlara Olumlu Yansıtacak

Ankete katılan iş insanlarının yüzde 52'si Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından vurgu yapılan "yeni dönemde ekonomik ve hukuki reform" açılımının iş dünyası açısından olumlu sonuçlar doğuracağına inanıyor. Bu mesajla bağlantılı olarak, Hazine ve Maliye Bakanı ile Merkez Bankası Başkanının değişikliğinin olumlu karşılık bulduğu görülüyor.

Araştırmaya katılan iyimser katılımcıların yüzde 57'si ekonomik ve hukuki reform mesajının öncelikli olarak Türkiye'ye yabancı yatırım artışına olumlu olarak yansıtacağını belirtiyor; döviz kurunda düşüş (yüzde 42,6), enflasyonda gerileme (yüzde 38,9) ve dış politikada normalleşme (yüzde 29,6) ise açılımla birlikte ilk aşamada gerçekleşmesi beklenen diğer gelişmeler.

Diğer yandan, ekonomik ve hukuk reform açılımı konusunda kötümser olanların oranı yüzde 32,7 iken, gerekçelerin başında reform açılımının inandırıcı olmaması ve Cumhurbaşkanlığı Yönetim Sistemi'nin yapısal sorunları geliyor. Yeni ekonomi yönetiminin reform yapabilecek yeterlilikte olmaması ve Covid-19'un ekonomideki olumsuz etkileri diğer olumsuz faktörler olarak belirtiliyor.

- İş Dünyasının Ajandasında ABD Seçimleri İlk Sırada Değil

Joe Biden'ın galibiyetiyle sonuçlanan ABD Başkanlık seçimlerinin Türkiye ekonomisine etkileri konusunda ankete katılanların yüzde 36,5'u "kararsız" olduğunu söylerken, iş dünyasının dörtte biri ABD seçim sonuçlarının ekonomiye etkisi olmayacağını belirtiyor. Diğer yandan; ABD-Türkiye ilişkilerinin geleceği hakkında iyimserlerin oranı yüzde 22,1 iken, kötümser bir tablo çizenler ise katılımcıların yüzde 16,3'ünü oluşturuyor.

- Normalleşme İçin En Geç 2021'nin 3'üncü Çeyreği İşaret Ediliyor

Araştırmaya katılan iş insanlarının yüzde 23,1'lik dilimi normalleşme için 2021'nin 3'üncü çeyreğini işaret ediyor, buna karşılık 2'inci çeyreğe işaret edenlerin oranı ise yüzde 17,3. Diğer yandan, daha kötümser tablo çizenler ise 2022'nin 1. Çeyreğini (yüzde 14,4) ya da Covid-19 aşısının bulunacağı tarihi eşit oranda (yüzde 14,4) işaret ediyor. 2020 sonu ya da 2021 ilk çeyreğini bekleyenlerin oranı ise sadece yüzde 3. Bu durum, iş dünyasının yeni döneme ilişkin stratejilerinde de yansımaları buluyor.

-Temkinli İyimserlik Devam Ediyor

Katılımcıların yaklaşık yüzde 55'i önümüzdeki dönemde "temkinli bekleyişe devam edeceğini" söylerken, yüzde 31,7'si ise "fırsatlar için tetikte olacağını" ifade ediyor.

Ankete katılan Türk iş insanlarının 2021 yılı için ortalama dolar kuru beklentisi 8,47 TL iken, Euro'da ise 10,30 TL seviyesi telaffuz ediliyor. İş çevrelerinin 2020 yılı için ortalama enflasyon beklentisi ise yüzde 14,7.

Gündem Araştırmaları

İŞ DÜNYAMIZIN NABZI

312 iş insanı ile yapılan araştırma sonuçları bize, iş çevrelerinde yeni ekonomi yönetimi kadrolarında değişikliğin olumlu karşılık bulduğunu ancak bütüncül bir ekonomik-hukuki reform için temkinli bekleyişin sürdüğünü söylüyor. Öyle anlıyoruz ki, iş dünyası bulunduğu pozisyonda vaatlerden çok icraat görmek istiyor. Bu durumu döviz kuru ve enflasyon tahminlerindeki yaklaşımdan izleyebiliyoruz. Bu nedenle yeni yönetim sisteminin ve siyasi iradenin ekonomik ve hukuki reformlar konusunda iş dünyasını yeni bir icraat setiyle ikna etmesi gerektiği açık. Nitekim iş dünyası reform mesajının öncelikli olarak yabancı sermaye girişinde olumlu karşılık bulacağı konusunda iyimser ki, bu da gerçekten reformcu bir icraat ajandası konusundaki beklentilere işaret ediyor. Bir diğer deyişle, iş dünyamız ABD'deki seçim sonuçlarından önce, kendi ajandamıza odaklanmamıza öncelik vermiş durumda. Araştırmamıza katılanların önemli bir kısmı ekonomide normalleşme için 2021'nin en yakın 2'inci, en geçse 3'üncü çeyreğini işaret ediyor. Normalleşme takvimini 2022'ye sarkıtanların ya da Covid-19 aşısını bekleyenlerin oranı ise oldukça az. Bu durum, iş insanlarımızın ekonomik faaliyetleriyle ilgili her şeye rağmen iyimser olduğunu gösteriyor. Henüz Covid-19 küresel bir krize dönüşmeden önce, temkinli bekleyişe devam diyen iş insanlarımızın oranı yüzde 35 iken, bugün bu oran yüzde 54,8'e çıkmış durumda. İştahlı büyüme yanlılarının oranı ise yüzde 14'ten yüzde 3,85'e gerilemiş. Yani Covid-19 krizinin etkileri hala ağır şekilde hissediliyor. Tam da bu nedenle, 2021 için ön görülen iyimser takvimle, yapısal reformların yürürlüğe gireceği takvimi örtüştürmek siyasi iradenin önceliği olmalı.

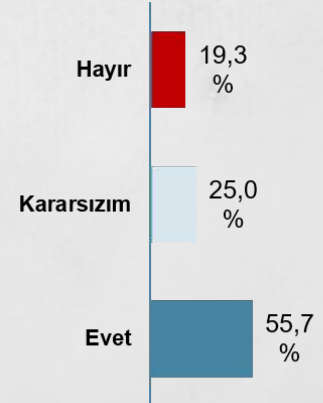
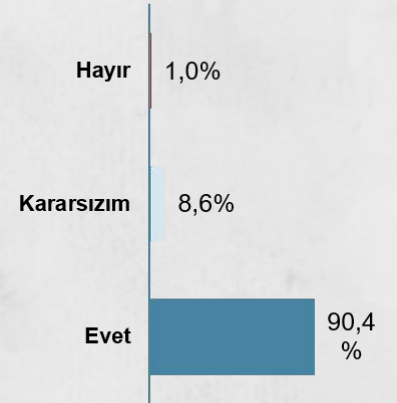
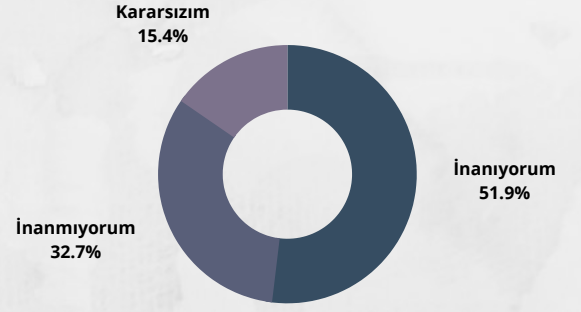
AGS GLOBAL YK BAŞKANI

AHMET GÜLER

Ankete katılan iş insanlarının %52'si Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından vurgu yapılan "yeni dönemde ekonomik ve hukuki reform" açılımının iş dünyası açısından olumlu sonuçlar doğuracağına inanırken, karamsarların oranı %32,7. Kararsızların oranı ise %15,3.

Katılımcıların %90,4'ü Hazine ve Maliye Bakanı değişikliğinin olumlu olduğu konusunda geniş bir konsensus oluşturmuş durumda. İş çevrelerinin sadece %1'i bu kararı doğru bulmadığını ifade ederken, kararsızların oranı ise %8,6.

Araştırmaya katılan iş çevrelerinin %55,7'si Merkez Bankası Başkanı değişikliğini doğru buluyor. Bu kararı yanlış bulanların oranı ise %19,3.

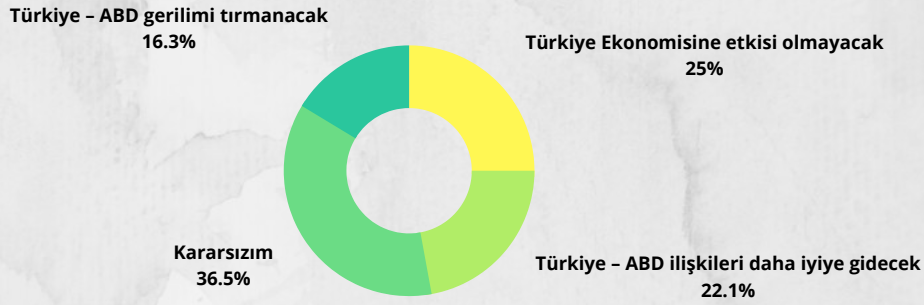

%57

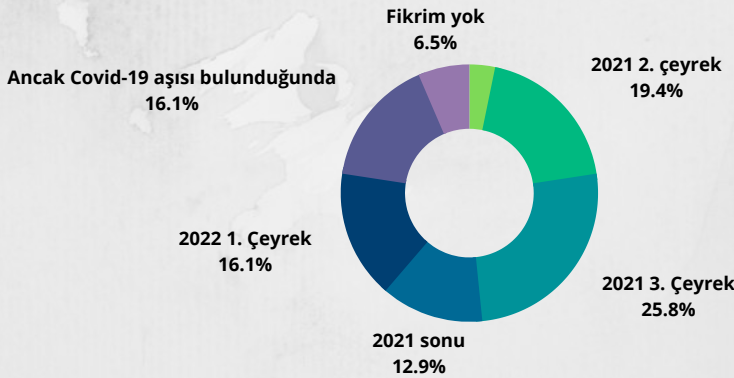
Araştırma kapsamında katılımcıların %57'si ekonomik ve hukuki reform mesajının öncelikli olarak Türkiye'ye yabancı yatırım artışına olumlu olarak yansıtacağını belirtiyor; döviz kurunda düşüş (%42,6), enflasyonda gerileme (%38,9) ve dış politikada normalleşme (%29,6) ise açılımla birlikte ilk aşamada gerçekleşmesi beklenen diğer gelişmeler.

Ekonomik ve hukuk reform açılımı konusunda karamsar bir portre çizenlerin gerekçelerinin başında açılımın inandırıcı olmaması (% 76,5) ve Cumhurbaşkanlığı Yönetim Sistemi'nin yapısal sorunları (% 67,6) gelirken, yeni ekonomi yönetiminin reform yapabilecek yeterlilikte olmaması (%41,2) ve Covid-19'un ekonomideki olumsuz etkileri (%32,3) diğer faktörler olarak belirtiliyor.

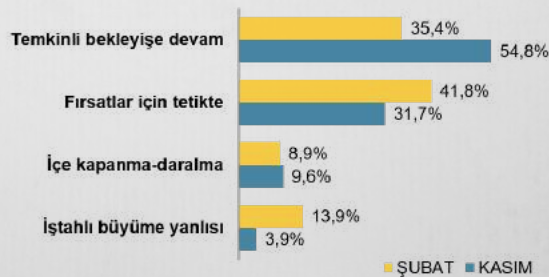
ABD Başkanlık Seçimleri' nin Türkiye ekonomisine etkileri konusunda ankete katılanların %36,5'u "kararsız" olduğunu belirtirken, iş dünyasının dörtte biri ABD seçim sonuçlarının ekonomiye etkisi olmayacağını düşünüyor. İki ülke arasındaki ilişkilerin geleceği hakkında iyimserlerin oranı %22,1 iken, kötümser bir tablo çizenler ise katılımcıların %16,3'ü.

Araştırmaya katılan iş insanlarının %23,1'i ekonomik normalleşme için 2021'nin 3'üncü çeyreğini işaret ediyor, buna karşılık 2'inci çeyreğe işaret edenlerin oranı ise % 17,3. Daha kötümser tablo çizenler ise 2022'nin 1. Çeyreğini (%14,4) ya da Covid-19 aşısının bulunacağı tarihi (%14,4) işaret ediyor.

Katılımcıların yaklaşık %55'i önümüzdeki döneme dair ticari stratejilerini "temkinli bekleyişe devam" olarak nitelerken, %31,7'si ise "fırsatlar için tetikte olacağını" ifade ediyor. Oysa ki, 2020 Şubat ayında gerçekleştirdiğimiz araştırmada bu oranlar sırasıyla %35,4 ve %41,8'di. İştahlı büyüme yanlıları ise %13,9'dan, %3,9'a kadar gerilemiş durumda.

DOLAR KURU

8,47 ₺

Ankete katılan iş insanlarının
2021 yılı için ortalama dolar kuru
beklentisi.

EURO KURU

10,3 ₺

Ankete katılan iş insanlarının
2021 yılı için ortalama euro kuru
beklentisi.

ENFLASYON

%14,07

Ankete katılan iş insanlarının
2021 yılı için ortalama enflasyon
beklentisi.